

СИЛАБУС

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Назва дисципліни	Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина України
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити, 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Казначеева Людмила Миколаївна
Профайл викладача на сайті кафедри	https://kulturologiya.rshu.edu.ua/
Е-mail викладача:	Kaznacheyeva1710@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	Українська
Консультації	Онлайн-консультації, офлайн-консультації згідно графіку

Цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина України» є формування у здобувачів вищої освіти знань про актуальні проблеми функціонування, збереження та діяльності пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина України» є:

- ознайомити з світовою та вітчизняною законодавчою базою, що регулює функціонування пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- вивчити міжнародні, державні, регіональні, місцеві галузеві соціально-економічні програми та стратегії зі збереження та розвитку матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- вміти аналізувати і оцінювати культурну спадщину України;

- розширювати кругозір та загальну ерудицію здобувачів вищої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- категоріально-понятійний апарат дисципліни, класифікацію пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- законодавчу базу, нормативні правові акти, що регулюють функціонування, збереження та діяльність пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- класифікацію та особливості культурної спадщини України за видами, категорії об'єктів;

- історичний досвід та актуальні проблеми збереження пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- світовий досвід та сучасні практики збереження та використання об'єктів матеріальної та нематеріальної спадщини;

вміти:

- оперувати професійною термінологією на високому фаховому рівні;

- аналізувати законодавчу базу, що регламентує функціонування, збереження та діяльність пам'яток матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- планувати соціально-економічний розвиток історико-культурних територій;

- організовувати туристичні та екскурсійні маршрути з метою ознайомлення з пам'ятками матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України;

- популяризувати та просувати у світі культурно-історичні пам'ятки України за допомогою участі у проектах, розробці путівників, довідників, дорожніх культурних карт, що презентують матеріальну та нематеріальну культурну спадщину України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні оволодіти спеціальними (фаховими) компетентностями, такими як:

- здатність діяти відповідно до чинного законодавства (України та міжнародного) щодо музейної та пам'яткоохоронної діяльності;

- здатність адаптувати та конфігурувати сучасні теоретико-методологічні підходи у предметній області, застосовувати знання, уміння та навички у сфері охорони і збереження музейних предметів та історико-культурних пам'яток;

- здатність аналізувати та знаходити оптимальні рішення щодо збереження, реституції та популяризації культурної спадщини України;

- здатність здійснювати музеєфікацію та розробляти і реалізовувати музейні проекти в умовах конкуренції закладів культури, використовуючи сучасні технології;

- здатність виявляти перспективи розвитку музейно-заповідної мережі та її взаємодії з туристичною сферою;

- здатність діяти соціально відповідально у системі охорони об'єктів нерухомої культурної спадщини в межах адміністративних одиниць, територій, районів, населених місць;

- здатність здійснювати пошук, збір, систематизацію, нагромадження інформації, оброблювати дані, готувати аналітичні матеріали з музеєзнавства і пам'яткознавства, розробляти оптимальні рішення проблем на основі сучасних наукових підходів.

ЗК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами

СК1. Здатність вибудовувати стратегії розвитку музейної та пам'яткоохоронної справи.

СК 5. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини.

ПР 1. Розуміти проблеми збереження, інтерпретації та використання історико-культурної спадщини, оцінювати та аналізувати поточний стан і ключові тенденції розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі у цілому.

ПР 4. Обґрунтовувати і створювати нові та модернізувати існуючі експозиції, виставки, екскурсійно-туристичні маршрути тощо.

ПР 7. Знати та застосовувати сучасні технології інтерпретації та актуалізації історико-культурної та природної спадщини.

ПР 11. Розробляти інноваційні продукти на внутрішньому та зовнішньому ринках культурних послуг.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина України» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом дисциплін циклу загальної та професійної підготовки.

Мотивація здобувачів вищої освіти є провідним чинником підготовки фахівців.

Спільна (групова) діяльність є ефективною сучасною технологією навчання.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти є одним з основних компонентів підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Перелік тем

з/п	Назви модулів та тем
-----	----------------------

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І Сутність та стратегія розвитку об'єктів матеріальної і нематеріальної культурної спадщини України
1. Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина України: сутність, значення, особливості
2. Законодавча та нормативно-правова база сфери охорони та використання культурної спадщини
3. Основи державної політики з питань культурної спадщини
4. Міжнародний досвід охорони культурної спадщини
5. Стратегія розвитку і збереження матеріальної і нематеріальної культурної спадщини України
6. Проектна діяльність у сфері культурної спадщини України
7. Регіональні особливості природної та історико-культурної спадщини
8. Матеріальна і нематеріальна культурна спадщина Рівненщини

Рекомендована література та інформаційні ресурси **Основна**

1. Асман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті. Київ: Ніка-Центр, 2012.
2. Класифікатори нерухомих об'єктів культурної спадщини України. НДІ пам'яткоохорон. дослідж. Київ: Фенікс, 2012.
3. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / Кот. С.І. (відповідальний редактор), Денисенко Г.Г., Івакін Г.Ю., Катаргіна Т.І., Ковпаненко Н.Г., Скрипник П.І., Тимофієнко В.І., Титова О.М., Федорова Л.Д. Київ: Інститут історії України, 2015.
4. Міжнародні засади охорони нерухокої культурної спадщини: [міжнародні документи] / Міністерство культури і туризму України, Державна служба з питань національної культурної спадщини, Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень; Міністерство культури і туризму України, Державна служба з питань національної культурної спадщини, Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень. Київ: Фенікс, 2008.
5. Паризька Декларація «Про культурну спадщину як рушійну силу розвитку». Міжнародна рада з питань пам'яток і визначних місць (ICOMOS). Париж, 2011.
6. Поливач. К. А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України : монографія. Київ: Ін-т географії, 2012. URL: https://igu.org.ua/sites/default/files/pdf-text/PolyvachK_Heritage.pdf
7. Прибега Л. Архітектурна спадщина України. Пам'яткоохоронний аспект: монографія. Київ: Ін-т культурології НАМ України, 2016.

Додаткова

1. Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури: (на матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України). НАН України; Інститут історії України. В.О.Горбик (відп. ред.). Київ, 1999.
2. Акуленко В.І. Становлення і розвиток законодавства про охорону і використання пам'яток культури в Україні (1917-1991 рр.) : дис. ... канд. юрид. Наук. Київ, 1992.
3. Горбик В.О., Денисенко Г.Г. «Звід пам'яток історії та культури України» у дослідженні і охороні культурної спадщини: досвід, проблеми, перспективи: монографія. НАН України, Ін-т історії України. Київ, 2012.
4. Єврейська культурна спадщина України, Київ: Дух і Літера, 2018.
5. Історико-культурні заповідники. Плани організації територій [за ред. В.В.Вечерського]. Київ, 2014.
6. Коритко Р., Палієв Д., Петегрич В. Старожитності Рогатинщини. Краєзнавча книга. Львів: Тріада плюс, 2015.
7. Корнієнко В.В. Історико-культурна спадщина та її використання в туристичній сфері України (1991-2007 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 «Історія України». Київ, 2008.
8. Курило Т.В. Становлення і розвиток законодавства про охорону культурної спадщини в Україні: історико-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень». Київ, 2003.
9. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, О.Г.Голубцов [та інші]; під ред. Л. Г. Руденка. Київ: Реферат, 2014.
10. Пам'ятки діячам науки та культури національних меншин України: Каталог- довідник. В.О.Горбик [та ін.]. Київ: Головна спец. ред. літри мовами нац. меншин України, 1998..
11. Пам'ятки історії та культури України. Каталог-довідник пам'яток історії та культури України: м. Київ. [Горбик В.О. та ін.; ред. кол.: Денисенко Г.Г. та ін.]. Київ, 2010.
12. Підлісецька І.О. Картографічне моделювання історико-культурної спадщини України : автореф. дис. ... канд. геогр. наук: спец. 11.00.12 «Географічна картографія». Київ, 2012.
13. Піскун В. М. Проблеми охорони та використання культурної спадщини в Україні (середина 70-х – початок 90-х років ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». Київ, 1995.
14. Флорида Р. Номо creativus. Як новий клас завойовує світ. Київ: Наш формат, 2018.
15. Швед В. Культурні цінності Європи. Київ: Дух і Літера, 2014.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» від 02.12.2010. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-15>.
2. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (Преамбула). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
3. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО: міжнар. док. від 16.11.1972. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_089.
4. Офіційний сайт ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org>.
5. Перелік пам'яток культурної спадщини національного значення Рівненської області, занесених до державного реєстру нерухомих пам'яток України. URL: <http://data.gov.ua/dataset/resource>
6. Українські пам'ятки, що входять до світової спадщини ЮНЕСКО. URL: http://24tv.ua/7_ukrayinskih_pamyatok_vhodyat_do_svitovoyi_spadshhini_yunesko_n573670.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання
Ноутбук, мобільний пристрій (телефон) з підключенням до Інтернет.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПШ)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК1,4 СК1,5	ЗК 1. Здатність приймати обгрунтовані рішення. ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами СК1. Здатність вибудовувати стратегії розвитку музейної та пам'яткоохоронної справи. СК 5. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини.	ПР1,4,7,11	ПР 1. Розуміти проблеми збереження, інтерпретації та використання історико-культурної спадщини, оцінювати та аналізувати поточний стан і ключові тенденції розвитку музейної та	1,2,3,4,5,6	2,5,6,7,8,0,9,10

			<p>пам'яткоохоронної галузі у цілому.</p> <p>ПР 4.</p> <p>Обґрунтовувати і створювати нові та модернізувати існуючі експозиції, виставки, екскурсійно-туристичні маршрути тощо.</p> <p>ПР 7. Знати та застосовувати сучасні технології інтерпретації та актуалізації історико-культурної та природної спадщини.</p> <p>ПР 11.</p> <p>Розробляти інноваційні продукти на внутрішньому та зовнішньому ринках культурних послуг.</p>		
--	--	--	---	--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО2 – усне або письмове опитування

- MO5 – командні проекти;
 MO6 – реферати, есе;
 MO7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
 MO8 – презентації та виступи на наукових заходах;
 MO9 – захист практичних робіт;
 MP10 - залік

**Система та критерії оцінювання результатів навчання
У РДГУ**

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, бездопомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	о
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	о

74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з- поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал,	Середній (репродуктив- ний)	овільно

Розподіл балів, які отримують здобувачі знань вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота		Написання рефератів та виготовлення презентацій з дисципліни, участь в науково-практичних, навчальних конференціях, підготовка та публікація наукової статті, підготовка інноваційних форм практичних занять – 20 балів	Сума
Змістовий модуль I			
Т 1-8 (60 балів)			

Критерії оцінювання по видах діяльності

з.п.	Вид навчальної діяльності*	Оціночні бали*	Кількість балів
------	----------------------------	----------------	-----------------

Т.1-8	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	0,5	60
	Виконання завдань під час практичних занять	3	
	Індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять	2	
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
Написання рефератів та виготовлення презентацій з дисципліни, участь в науково-практичних, навчальних конференціях, підготовка та публікація наукової статті, підготовка інноваційних форм практичних занять		20	20
Модульний контроль (контрольна робота, проект)		20	20
Разом		100	

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.